

Quality inside Newsletter

Inspiratie voor kwaliteitsbewuste telers van plantuien

Het teeltseizoen 2013 ligt weer achter ons. Alle eerstejaars percelen zijn geogst en veel Troy telers hebben het plantgoed alweer in de grond zitten. Ook de zaaiuien liggen inmiddels bijna allemaal in de schuur.

De totale oogst valt hier lager uit dan de afgelopen jaren. Dit kan de vraag naar vroege plantuien komend voorjaar positief beïnvloeden. Maar de praktijk leert dat de uienmarkt grillig is en zich moeilijk laat voorspellen. Afwachten dus. In deze nieuwsbrief is er veel aandacht voor de veredeling en teelt van plantuien in Noord-Europa. Veel leesplezier.

Plantuien in Noord-Europa

Het telen van uien in de zomers van Noord-Scandinavië is wezenlijk anders dan het telen in andere gebieden. De dagen zijn er zeer lang, terwijl het totale groeiseizoen door de lange winters juist extreem kort is. Hoe men hiermee omgaat **leest u op pagina 2 en 3.**

Troy

- Geschikt voor zowel overwintering als uitplant in het vroege voorjaar
- Zeer hoge schiettolerantie
- Hoge opbrengst van platronde tot ronde uien
- Uitstekende huidkwaliteit (bijzonder voor een overwinteringsui)
- Mooie donkergele kleur

Voorjaars Troy

Troy heeft zich de laatste jaren bewezen als een sterk ras voor overwintering. Het ras leent zich echter ook uitstekend voor zeer vroege voorjaarsplant. **Lees meer op pagina 4.**

Red Light

- Vroegste rode hybride plantui in het assortiment
- Goede combinatie van vroegheid, opbrengst en kleur
- Uniforme afrijping

Alleen maar plantuien in Noorwegen en Finland

De teelt van uien bestaat in Noorwegen en Finland hoofdzakelijk uit plantuien. Dat heeft vooral te maken met het korte groeiseizoen. Hoe zien deze markten eruit?

Noorwegen teelt 600 hectare tweedeaars plantuien. Dat is bijna 100% van het totale areaal uien. In het Noorse klimaat geven plantuien een meeropbrengst van 25 tot 30% vergeleken met zaaiuien van hetzelfde ras. De totaal benodigde hoeveelheid eerstejaars uien wordt voornamelijk binnen de eigen landsgrenzen geteeld.

Onder invloed van de zeer lange dagen verhouden de vroegheidsverschillen tussen de diverse Rijnsburgerrassen zich anders dan in bijvoorbeeld Nederland en Denemarken. Daarnaast gaan de Noorse plantuien ook voor lange tijd de bewaring in, soms zelfs tot begin juli. Voor dit doel wordt met name Hytech ingezet, dat in Noorwegen veruit het meest geteelde ras is.

Finland vertrouwt ook volledig op plantuien. De teelt bestrijkt meer dan 1.100 hectare, voornamelijk met traditionele plantuirassen. Deze 'echte' plantuirassen kunnen zonder preparatie, in tegenstelling tot Rijnsburgergenetica.

“Dit voorjaar was een uitdaging”

De omstandigheden voor het zaaien van 1e jaars plantuitjes waren dit voorjaar gunstig. Het gewas kende een moeizaam groeiseizoen door de weersextremen.

Het koude voorjaar heeft de loofontwikkeling geremd en daardoor de groei van de plantuitjes belemmerd. Het koude voorjaar werd gevolgd door een warme en droge zomer, waardoor het gewas vroeg afrijpte.

Het voordeel hiervan is wel dat de plantuitjes goed in de maat zijn, met mooi gesloten nekken. “Dit voorjaar was een uitdaging. Door meerdere keren te beregenen en een gerichte toevoeging van meststoffen hebben we toch een goede opbrengst gerealiseerd met bovendien een uitstekende kwaliteit van het geogste product.”, zo herinnert Henk Jonker zich.

De hectareopbrengsten zijn dit jaar redelijk goed, maar wel lager dan het

gemiddelde van de laatste jaren. Alle plantuien zijn opgeslagen in kisten en staan in geconditioneerde bewaring waar de temperatuur en luchtvochtigheid exact geregeld kunnen worden.

Monsters van elke partij worden in de kassen en het laboratorium van Bejo Zaden B.V. grondig getest op gezondheid en algemene kwaliteit, overeenkomstig de standaarden van Naktuinbouw en het Quality inside kwaliteitsprotocol.

Veredeling voor zeer lange dagen

De uienteelt in Noord-Europa vraagt om specifieke genetica en op maat gesneden veredelingsprogramma's. Plantuinen zijn een belangrijke schakel in de uienproductie in deze regio. Een kijkje in de keuken van veredeling.

De ontwikkeling van een ui hangt samen met daglengte. Dit geldt ook voor plantuinen. Afhankelijk van het ras of type ui bepaalt het aantal uren daglicht dus mede de bolvorming. In de noordelijke streken van Europa zijn de dagen in het groeiseizoen erg lang. Daarom worden daar zogenaamde 'zeer lange dag uien' geteeld, die pas bij zeer lange dag beginnen met bolvorming. Ook plantuinen hebben deze specifieke genetische eigenschap nodig om geteeld te kunnen worden in deze extreme omstandigheden. Daarnaast is in het hoge noorden het groeiseizoen, vanwege de lange winters, vaak een stuk korter dan in Nederland. Daarom worden er in landen als Noorwegen en Finland meer tweedejaars plantuinen geteeld dan zaaiuien.

Ook plantuinen voor lange bewaring

In Nederland richt de plantuienteelt zich voornamelijk op vroegheid. Na de

“Noordelijke plantuinenrassen moeten ook bewaarbaar zijn tot begin juli.”

primeurteelt van tweedejaars plantuinen, kennen wij nog de hoofdteelt van zaaiuien. De plantuinen worden veelal de eerste maanden na de oogst afgezet, terwijl met name de zaaiuien zo lang mogelijk worden bewaard. Omdat er in Scandinavië en de Baltische staten weinig zaaiuien worden geteeld, moeten de plantuinen daar ook geschikt zijn voor lange bewaring.

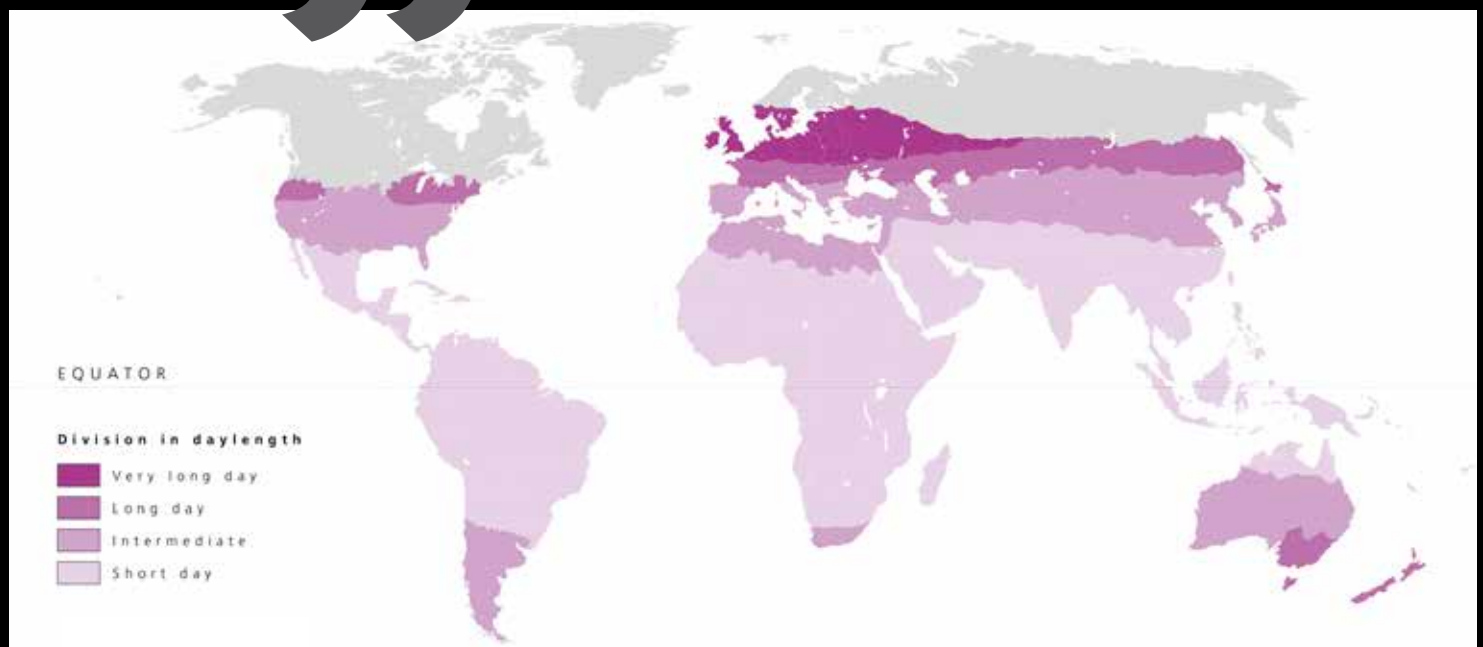
Nieuwe hybride kruisingen

De veredelaars van Bejo/De Groot en Slot werken al jaren aan goede plantuinenrassen die geschikt zijn voor tweedejaars teelt in Noord-Europa. Eigenschappen waaraan continue gewerkt wordt zijn onder andere tolerantie tegen bloemstengelvorming, weerbaarheid tegen bodemziekten als *Fusarium* en Pinkroot, resistentie tegen bladziekten als valse meeldauw, vroegheid in productie en afrijping, en bewaarbaarheid. Om een goed oordeel te kunnen vormen over de geschiktheid van nieuwe kruisingen voor deze regio,

“Onze veredelaars testen nieuwe hybride kruisingen in Finland.”

is het belangrijk deze in het juiste gebied te testen. Daarom beproeft Bejo/De Groot en Slot sinds enkele jaren nieuwe hybride kruisingen in onder andere Finland.

Begin september heeft één van onze veredelaars deze proef bezocht, samen met collega's van Broer B.V. en Bejo's lokale distributeur. Zij hebben de nieuwste genetica beoordeeld op het veld. De proef wordt voortgezet in de bewaring, om ook daar op verschillende momenten de geschiktheid voor de lange bewaring te kunnen beoordelen.

De kracht van Troy

Troy heeft de afgelopen jaren bewezen zeer geschikt te zijn voor najaarsplant, waarbij het ras zelfs extreem winterse omstandigheden kan doorstaan. De kwaliteiten van Troy als voorjaarsplant zijn echter minder bekend.

Een groot deel van de plantuien in Nederland wordt geteeld om zo vroeg mogelijk nieuwe uien te kunnen leveren. Plantuien zijn hier bij uitstek geschikt voor omdat ze minder groeidagen nodig hebben dan zaaiuien. Bovendien kan er eerder worden geplant dan dat er kan worden gezaaid.

Veel telers kiezen er voor om zo vroeg mogelijk te planten, indien mogelijk al in januari. Daar zit ook een risico aan. Februari en maart kunnen nog winters verlopen, met strenge vorst en veel neerslag. Plantuitjes die in januari al zijn gaan groeien, krijgen dan een flinke tegenslag te verwerken, wat de uiteindelijke vroegheid, opbrengt én kwaliteit van de oogst niet ten goede komt.

Het is zelfs goed mogelijk dat de uien in een tweede winterperiode terechtkomen. Deze periode activeert de generatieve groei, wat feitelijk betekent dat de ui gaat schieten en bloeien. Dat maakt de uien niet langer geschikt voor consumptie.

Omdat de mate van schottolerantie genetisch is vastgelegd, zijn de veredelaars van Bejo en De Groot en Slot intensiever gaan veredelen op deze eigenschap. Met het hybride ras Troy als resultaat. De schot- en koudetolerantie van dit ras zijn dermate sterk ontwikkeld, dat Troy zelfs al in het najaar kan worden geplant. In vergelijking met de bestaande voorjaarsrassen is dit dus een enorme stap voorwaarts.

Bij voorjaarsplant dient de oogst van Troy zich nog altijd vroeger aan dan van gelijktijdig geplante Jagro. En bovendien met een vergelijkbare opbrengst en hogere kwaliteit van bol en huid. Daarnaast is Troy veel beter bestand tegen winterse omstandigheden, waardoor het risico van deze teelt sterk verminderd kan worden.

De Groot
en Slot

PARTNERS IN ALLIUM

Voor meer informatie kunt u onze website bezoeken:

www.qualityinside.nl

Of neem contact op met:

Broer B.V.

Postbus 61, 1619 ZH Andijk
Kleiakker 1, 1619 PD Andijk
Nederland

Tel.: +31(0)228 591 394

Fax: +31(0)228 591 725

onion@broerbv.nl

www.broerbv.nl

